

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J. S.

przy uczestnictwie H. Ż., E. H.- D., R. H., Ł. H., Z. Hu., A. S. i L. H.

o zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku wydanego w sprawie

I Ns (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 marca 2010 r.,

zażalenia wnioskodawczynie

na postanowienie Sądu Okręgowego w G.

z dnia 23 lipca 2009 r., sygn. akt III Ca (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2009 r. Sąd Okręgowy w G. odrzucił apelację wnioskodawczynie J. S. od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 8 października 2008 r., oddalającego wniosek o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po H. H. zmarłej dnia 2 sierpnia 1982 r., uznając, że apelacja wniesiona przez pełnomocnika będącego adwokatem nie została należycie opłacona. Zgodnie bowiem z art. 50 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”), apelacja podlegała opłacie stałej w kwocie 100 zł,

natomiast pełnomocnik wnioskodawczynie uiszczył opłatę w kwocie 50 zł. Według art. 130² § 3 k.p.c., sąd odrzuca bez wezwania o uiszczenie opłaty pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego środki odwoławcze lub środki zaskarżenia (apelację, zażalenie, skargę kasacyjną, skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sprzeciw od wyroku zaocznego, zarzuty od nakazu zapłaty, skargę na orzeczenie referendarza sądowego) podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia. Przytoczony przepis został wprawdzie uchylony z dniem 1 lipca 2009 r. przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 234, poz. 1571), jednak, zgodnie z art. 8 powołanej ustawy, ma on zastosowanie do postępowań wszczętych przed dniem jej wejścia w życie. Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte w dniu 23 marca 2008 r., wobec czego art. 130² § 3 k.p.c. miał w dalszym ciągu zastosowanie i powodował konieczność odrzucenia apelacji.

W zażaleniu na to postanowienie wnioskodawczynie zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 50 pkt 1 u.k.s.c. przez przyjęcie, że od apelacji w sprawie o zmianę stwierdzenia nabycia spadku pobiera się opłatę w kwocie 100 zł, a nie 50 zł, i art. 130² § 3 k.p.c. przez przyjęcie tego przepisu za podstawę rozstrzygnięcia, mimo że powodem jego uchylecia były uzasadnione wątpliwości co do zgodności z Konstytucją. W konkluzji żaląca wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żaląca zmierza do wykazania, że od wniesionej apelacji należało pobrać opłatę stałą w kwocie 50 zł, gdyż – zgodnie z regułą wyrażoną w art. 18 ust. 2 u.k.s.c. – przepisy przewidujące pobranie opłaty od wniosku wszczynającego postępowanie w sprawie stosuje się również do apelacji, skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, interwencji głównej i skargi o wznowienie postępowania, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Wyjątkiem takim jest art. 50 pkt 1 u.k.s.c., zgodnie z którym od apelacji w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku pobiera się opłatę stałą w kwocie 100 zł, jednak przepis ten nie podlega wykładni rozszerzającej i dlatego nie może znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do wywodów żalącej trzeba zauważyć, że zawierają one wewnętrzną sprzeczność, z jednej strony bowiem żaląca przyjmuje, że od apelacji należało pobrać opłatę stałą w kwocie 50 zł, czyli opłatę przewidzianą w art. 49 ust. 1 pkt 1 u.k.s.c. od wniosku o stwierdzenie nabycia spadku, z drugiej natomiast uważa, że

– stanowiąca wyjątek od reguły wyrażonej w art. 18 ust. 2 u.k.s.c. – opłata przewidziana w art. 50 pkt 1 u.k.s.c. od apelacji w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku nie ma zastosowania w sprawie o zmianę stwierdzenia nabycia spadku.

Trzeba przypomnieć, że Sąd Najwyższy już pod rządem rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 154, poz. 753 ze zm.) stał na stanowisku, że w sprawie o zmianę stwierdzenia nabycia spadku pobiera się opłatę przewidzianą dla spraw o stwierdzenie nabycia spadku. W sprawie o zmianę lub uchylenie stwierdzenia nabycia spadku bowiem sąd spadku rozstrzygnąć ma o tym, kto i w jakiej części nabył spadek. Jest to więc sprawa należąca do kategorii spraw o stwierdzenie nabycia spadku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 maja 2000 r., III CZ 51/00, OSNC 2000, nr 11, poz. 204, z dnia 13 lutego 2004 r., II CZ 156/03, niepubl., z dnia 12 marca 2004 r., II CZ 13/04, niepubl. i z dnia 9 marca 2005 r., II CZ 199/04, niepubl.). Stanowisko to oraz argumentacja przytoczona dla jego uzasadnienia zachowują aktualność także na gruncie przepisów aktualnie obowiązującej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r.

Za pozbawione racji uznać trzeba również obszerne wywody żalącej zmierzające do wykazania, że art. 130² § 3 k.p.c. zawierał nadmiernie surową sankcję przez co stanowił ograniczenie dostępu do sądu drugiej instancji i z tego względu został uchylony jako niezgodny z Konstytucją. Trybunał Konstytucyjny kilkakrotnie rozstrzygał o zgodności art. 130² § 3 k.p.c. z art. 2, art. 32, art. 45, art. 77 i art. 78 Konstytucji. Wyrokiem z dnia 17 listopada 2008 r., SK 33/07, orzekł, że art. 130² § 3 k.p.c. w zakresie, w jakim przewiduje, że sąd odrzuca nieopłaconą apelację wniesioną przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, bez uprzedniego wezwania do uiszczenia należnej opłaty, jest zgodny z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji (Dz. U. Nr 207, poz. 1307). Identyczne stanowisko Trybunał Konstytucyjny zajął następnie w wyrokach z dnia 28 maja 2009 r., P 87/08 (Dz. U. Nr 91, poz. 751) i z dnia 14 września 2009 r., SK 47/07 (Dz. U. Nr 156, poz. 1239).

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako pozbawione uzasadnionych podstaw.